

پاکستان له ۲۰۱۴ کال مخکې د تجزيې خطر تهديدوي

پاکستان په ۱۹۴۷ کال د افغانستان او هندوستان څخه د بيلو شويو ځمکو او ولسونو پر سر، د انگریز په لاس په جوړه شوي چلوته کې د يو مصنوعي هيواد پتوگه رامنځته شو. کله چې انگریزان په دې وپوهيدل د هندوستان په وچه نوره مستقیمه واکمني نه شي چلولای، په دې لټه کې شول چې د هند له وچې څخه د وتون په مهال خپل ځايناستی پريږدي او کومه تشيا چې د دوی له وتلو رامنځته کيږي بايد د دوی د يوه گوداګي په مټ ډکه شي. په دې موخه پاکستان راوزيرول شو چې د انگریز له وتلو روسته به سيمه کې د هغه هيواد د ستراتيژيکو موخو د پليتابه لپاره په ټينګه ولاړ وي او د هغه ځايناستی به وي.

د پاکستان د رامنځته کېدو لپاره کوم طبيعي او تاريخي لامل نه ليدل کېده، نو د اسلامي ايديا ترانه د انگریزي استخباراتو لخوا لومړی د څو انگریزي گوداګيانو په غوږونو او مغزونو کې کينډول شوه او روسته د درواغو او چلوټو په رنگينه ننداره کې د خدايداد پاکستان په نوم هيواد د اسلامي نظریې پر بنسټ راوپنځول شو.

پاکستان د خپل جوړښت له لومړی ورځې پر بريټونو گوتي تاوی کړې او ځان يې په سيمه او نړۍ کې د اسلام ټينګه قلا ونوموله او د اسلام په نوم اړيکې، سوداګري او سياست يې خپله رسمي او عملي کرنلار وټاکله .

پښتنو د فخر افغان پاچاځان په مشرۍ د خدايي خدمتگارو او نورو قومي او ولسي مشرانو په لارښوونه د اسلامي ايديا پر بنسټ د لوی هندوستان وپس نه مانه او دا شرط يې هم په ډاګه کړی و ، که چيری انگریزان او د هغوی ټالي څټي خامخا لوی هندوستان، د پاکستان او هند په نوم په دوه هيوادونو ویشي نو په دې صورت کې دې پښتنو ته دا حق حاصل وي چې نه د پاکستان او نه د هندوستان سره په دولت کې ورګډ شی بلکې پښتانه دي خپلواک او ازاد وي چې د پښتونستان په نوم خپلواک هيواد غواړي او که بېرته خپلو برو افغاني ورونو سره په افغانستان کې يوځای کيږي .

په هغه ټولپوښتنه (ريفرانډم) کې چې د هندوستان او پاکستان په نوم د دوه هيوادونو د رامنځته کېدو لپاره وشوه ، خدايي خدمتگارو او د پښتنو اکثريت پکې برخه وانه خيسته او هغه يې بايکات کړل .

په دې توګه د کوزو پښتنو اکثريت د پاکستان په جوړېدو ووت نه دی ورکړي . کوز پښتانه ځانته خپل هيواد لري او هغه افغانستان دی او کوزه پښتونخوا د داسې يو موټي او بشپړ افغانستان يوه نه بېلېدونکې برخه ده .

بلخوا کوزو او برو افغانانو هيڅکله هم د ډيورنډ ټپلې او استعماري کرښه نه ده منلې او تر اباسين پورې سيمه د افغانستان خاوره ده چې افغانان يې د بيا لاسته راوړلو لپاره د فرصت په لټه کې دي .

بې ځايه نه ده چې خليل زاد د يوه افغان په توګه د ۲۰۰۴ کال د ډيسمبر په ۱۳ مه، د امريکا په هاپکنز پوهنتون کې ويلي وو: د افغانستان اوسني سرحدونه مصنوعي دي او د ځينو دولتونو د استعماري سياستونو په پايله کې کښل شوي دي.

اوس هم د خپلواکۍ لپاره د پښتنو مبارزه لکه د ۱۹۴۷ کال مخکې او يا د پاکستان له جوړېدو راروسته په بېلا بېلو بڼو ادامه لري.

د ۲۰۰۹ کال په جون کې د مولانا فضل الرحمان د جمعيت علماء اسلام د ډلې ايالتي مشر مولانا گل نصيب په پيښور کې يوې غونډې ته په نيوکه کې ويلي وو « عوامي نیشنل گوند په سيمه کې د لوی پښتونستان د جوړولو توطيه جوړه کړې ده او په دې توګه غواړي پاکستان او افغانستان مات کړي چې دا کار جمعيت علماء اسلام او نورو اسلامي گوندونو ته د منلو وړنه دی. »

نوموری مولانا لا دا هم ویلي وو» د باچا خان مرکز لخوا جوړو شویو بنوونځیو کې د "پاکستان شادباد" په ځای د ملي ترانې په توګه د غني خان "ای زما وطنه د لالونو خزاني زما" غږول کېږي»

د روان لمریز کال د سلواغې په ۲۰ مه د عوامي نیشنل ګوند د مشرتابه غړي افراسیاب خټک په پېښور کې د یوې خبرې غونډې په مهال ویلي وو « تراوسه یې ګوند د صبر او عدم تشدد تګلاره خپله کړې، خو که حکومت خپله پالیسي بدله نه کړه، نو دوی به دې ته اړ شي، چې د پښتنو له کولتور سره سم میدان ته راوځي او د خپل قتل عام بدل واخلي.

خټک وایي: « پښتنو خپل دښمن او دسیسې یې پېژندلي او نور به دوی څوک ونه شي تېر ایستلای، که پښتنو ته د هغوی حقوق ورنکړای شي، نو په زوره به یې ترلاسه کړي.»

همداراز د اپریل په ۲۴ مه، د پښتونخوا ملي عوامي ګوند (د محمود خان اڅکزي په مشرۍ) په یوه غونډه کې چې کوټي ښار پاچاخان څلورلارې ته څېرمه وشوه، وایي « کراچۍ کې د پښتنو د وژنې تر شا د پاکستان د مرکزي حکومت لاس دی. دا ګوند زیاتوی پاکستان مرکزي حکومت د سخت دریځو او مذهبي تندلارو ملاتړ کوي. د غونډې یوه وینوال، د پښتونخوا ملي عوامي ګوند ایالتي سرمنشي عبدالرحیم زیارتوال وویل، چې لاهم افغانستان کې د پاکستان لخوا لاسوهنه روانه ده. BBC»

بلخوا کومه چلوته چې د وخت پاکستاني واکمنانو پښتنو سره د پاکستان د جوړېدو په مهال کړې وه، ورته هغه یې د بلوچستان په وړاندې هم کارولي وه.

په ۱۹۴۷ کال د اګست په ۱۶ مه، د پاکستان د رامنځته کېدو یوه ورځ روسته د بلوڅو مشر میر احمدیارخان د خپلواک بلوچستان د بنسټ ډبره کېښوده. علي جناح د پاکستان د هغه مهال واکمن غوښتل چې په نرمه سره میر احمدیارخان راضي کړي چې پاکستان سره یوځای شي خو نوموړي دا غوښتنه ونه منله. کله چې جنرال سکندر میرزا په ۱۹۴۸ کال د پاکستان واکمن شو، هغه د بلوڅو نوموړی مشر په پینځی کې بندي کړ او بلوچستان یې د بلوڅانو د ارادې په خلاف له پاکستان سره په زور یوځای کړ.

« همدا لامل دی چې بلوڅان له همغې ورځې تر اوسه خپله خاوره د پاکستان یوه مستعمره ګڼي، او د خپل استقلال فکر ورسره دی. سنگت سنجراڼی، ټول افغان»

د بلوڅانو د خپلواکۍ مبارزه نن سبا په نړیواله کچه له غونډو او کنفرانسونو نیولې بیا په بلوچستان او پنجاب کې د وسلوالو چریکي بریدونو او جګړو په بڼه هم ادامه لري.

« د اپریل په ۲۵ مه، د لاهور د اورګاډو په تمځای کې د خونړي برید پره (لشکر بلوچستان) ډلې منلې ده. دا لومړی ځل دی چې دغه ډله د برید پره مني. دغې ډلې ویلي، چې دا برید یې کراچۍ کې د بلوڅو ښځو د وژنې په غچ کې کړی دی. د لاهور د اورګاډو په تمځای کې ددې چاودنې له امله دوه تنه وژل شوي او نژدې پنځه ویشتنه نور ټپیان دي. BBC»

اوس د بلوچستان په بنوونځیو کې « د بلوچستان د ازادې ترانه ویل کېږي؛ د پاکستان د بیرغ پرځای د بلوچو دازادې بیرغ رپیږي؛ نن ورځ د بلوچو قوم، پاکستاني پوځیانو ته د اشغالګر په سترګه ګوري.»

د اقوامو او قبایلو د چارو څانګپوه (متخصص) او د پاکستان له سیاستونو سره رورډی کارپوه ډاکټر رشید وزیري چې یو مهال افغانستان کې د اقوامو او قبایلو مرستیال وزیر پاتې شوی د اپریل په ۲۵ مه، راډیو ازادې سره مرکه کې وویل

« پاکستان په کور دننه د لویو ننگونو سره مخ دی او کیدای شي دا هیواد د ۲۰۱۴ کال له رارسیدو مخکې تجزیه شي .
نوموړی زیاتوي دم گړی پاکستان له اقتصادي ، سیاسي او قومي ستونزو سره لاس وگریوان دی »

که د پنجاب په کور دننه ستونزې، د خپلواک بلوچستان غوښتنه ، د کوزو پښتنو د خپلواکۍ غورځنگ ، د سندیش خپلواکي ، د افغانستان لخوا د ډیورنډ د تپلي کرښې د ړنگولو هڅې او د هندوستان لخوا د کشمیر پر سر شخړه یو له بل سره همغږي شي، پنجاب به په یوه وخت کې شپږو جبهو کې رابښکېل شي چې اوس هم په همدې گړنگ وروان دی نو دا وړاندوینه به چې کیدای شي پاکستان ۲۰۱۴ کال ته ونه رسیري، تحقق پیداکړی.

د همداسي ورځي په هیله !

پای

د پانو شمیره: له 3 تر 3

افغان جرمن آنلاین په درښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادښت: دلیکني د لیکنيزې بني پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هيله من یو خپله لیکنه له رالیولو مخکې په ځیر و لولئ